

'Pretnja za podzemne delove biljaka'

Автор(и): проф.д-р Мария Боровинова, Институт по земеделие в Кюстендил

Дата: 26.07.2017 Брой: 7/2017

Bolesti i štetočine napadaju korene, krtolaste i gomoljaste useve

Drugi deo

U ovom izdanju:

- **Patogeni iz zemljišta kod krompira**
- **Zemljišne štetočine u povrtarskim usevima**
- **Zemljišne štetočine u voćarskim usevima**

Štetočine podzemnih delova gajenih biljaka predstavljaju grupu koja ozbiljno ugrožava useve. Naneta šteta može rezultirati značajnim gubicima za proizvođače biljnih proizvoda.

Među aktinomicetama, *Streptomyces scabies* je široko rasprostranjen u regionima gajenja krompira u našoj zemlji i uzrokuje običnu krastavost krompira. Na površini krtola formiraju se plikovi plute, koji su ili udubljeni ili izdignuti. Oštećene krtole su lošijeg kvaliteta i imaju nižu tržišnu vrednost. Osim toga, ne mogu se dobro čuvati i nisu pogodne za semenski materijal.

Korene, krtolaste i gomoljaste useve takođe napada niz insekata, među kojima su polifagne vrste veoma štetne, s obzirom da napadaju veliki broj gajenih i divljih biljaka, masovno se razmnožavaju i vode podzemni način života. Sve to čini suzbijanje protiv njih veoma teškim.

Larve tvrdokrilaca iz familije *Elateridae*, zvane žičari, napadaju povrtarske i ratarske useve, kao i mlade drveće u voćnim i šumskim rasadnicima. Kada se masovno razmnože, žičari uzrokuju propadanje biljaka.

Značajnu štetu na podzemnim delovima brojnih povrtarskih, žitnih i voćnih biljaka nanose larve hrušta iz familije *Scarabaeidae*.

Lucerkinski korenski pipa (*Otiorynchus ligustici*) oštećuje ne samo koren lucerke, već i koren deteline, esparzete, vinove loze, ruže, voćnih kultura i drugih.

Među redom *Diptera*, značajnu štetu nanose bela lukova muva, crna lukova muva i kupusna muva, koje pri visokoj gustini populacije mogu potpuno uništiti useve belog luka, crnog luka i kupusa.

Ratar gloda korenje voćaka i, u slučajevima teškog oštećenja, može uzrokovati njihovo propadanje.

Suzbijanje štetočina podzemnih delova gajenih biljaka je specifično za svaku štetočinu. Hemijsko suzbijanje je veoma teško, ali kada se izvrši na vreme efikasnim fungicidima i insekticidima za odgovarajuću vrstu, može dati dobre rezultate.

Prioritet treba dati agrotehničkim merama:

- Pravilna plodoreda.
- Gajenje otpornih sorti.
- Zdrav sadni materijal.